

010 vs 020

concurrentie

NIET MEER VAN DEZE TIJD

Om de economische positie van Nederland in de wereld te versterken is er een gemeenschappelijke strategie nodig voor de ontwikkeling van de Randstad. Het topsectorenbeleid van het kabinet kan een mooie basis zijn voor die strategie. Marry de Gaay Fortman, voorzitter VNO-NCW Regio Amsterdam, en Con Schoenmakers, voorzitter VNO-NCW Rotterdam, zijn het in grote lijnen met elkaar eens. Maar op detailniveau laait de strijd tussen 010 en 020 af en toe op.

Marry de Gaay Fortman (MGF) is advocaat en partner bij Houthoff Buruma in Amsterdam. Con Schoenmakers (CS) was regio-directeur bij ING Rotterdam en is sinds kort adviseur bij Price Waterhouse Coopers. Op uitnodiging van West, zijn zij naar de Malietoren in Den Haag gekomen voor een tweegesprek over de ontwikkeling van de metropoolregio's Amsterdam en Rotterdam-Den Haag. Aanleiding is Groeiagenda Randstad van VNO-NCW West, die in de zomer van 2010 is aangeboden aan het kabinet. Daarin pleit de werkgeversorganisatie voor forse investeringen in de metropoolregio's: 'Uitsluitend grote steden met een excellente internationale knooppuntfunctie, een sterke kennisinfrastructuur, goede bereikbaarheid en rijke cultuur kunnen winnen in de concurrentiestrijd met andere Europese metropoolregio's.'

Waar staan we eigenlijk in die internationale vergelijking? Er doen allerlei lijstjes de ronde. Op basis van inkomen per hoofd van de bevolking en reële economische groei behoren de agglomeraties Amsterdam en Rotterdam tot de subtop (Eurostat 2005-2007). Londen, Parijs, Kopenhagen, Hamburg, Stockholm, München en Zürich gaan ons voor en behoren tot de topgebieden.

CS: "Het is burgerlijke onzin Rotterdam te vergelijken met Parijs. Hoeveel inwoners heeft Parijs? Tien miljoen? Rotterdam heeft er zeshonderdduizend. Tel je de omliggende gemeenten mee, dan kom ik op hooguit twee miljoen. Met de trein ligt centrum Rotterdam dichterbij Schiphol dan centrum Amsterdam. De Randstad is één groot stedelijk gebied dat je als één geheel moet besturen. En als één geheel moet presenteren in het buitenland. De ontwikkeling van twee metropoolregio's is achterhaalde flauwekul."

MGF: "Onze steden hebben een onderscheidend visitekaartje, zeker ook in het buitenland. Dat moet je niet weggoien. Ik vind wel dat de visie op gebiedsontwikkeling verbreed moet worden: niet uitsluitend gericht op de stad Amsterdam, maar ook Flevoland, Haarlemmermeer, 't Gooi en Kennemerland. Onze werkgeversvereniging loopt hierop vooruit door kringen van ondernemers samen te voegen, met name VNO-NCW Amstelland-Meerlanden, VNO-NCW Zuid-Kennemerland, VNO-NCW 't Gooi en VNO-NCW Regio Amsterdam. Ik zie het ook als mijn taak om verbindingen te leggen tussen activiteiten en organisaties in de metropoolregio Amsterdam. Vooral ook tussen overheden, bedrijven en kennisinstellingen. Van daaruit kunnen we dan weer verbindingen leggen naar de metropoolregio Rotterdam-Den Haag. Dat noem jij Randstad."

CS: "Nu ontwikkelen mensen in Rotterdam en in Amsterdam onafhankelijk van elkaar een plan voor de ontwikkeling van hun eigen haven. Dat werkt niet. Ik zeg niet dat je de haven uit Amsterdam moet weghalen, maar je moet de

'STEL EEN RAAD VAN BESTUUR AAN VOOR DE RANDSTAD'

ontwikkeling van beide havens vanuit één visie exploiteren en in het buitenland presenteren als één haven."

MGF: "Wil Nederland internationaal zijn economische positie behouden, dan mag er niet meer zoveel geld en tijd verloren gaan aan binnenlandse concurrentie tussen steden en regio's. Overheden beconcurreren elkaar dood in plaats van elkaar te versterken. De mentaliteit zou moeten zijn: 'er komt iets op mij af, ik zou het best willen hebben, maar het past beter bij jou, jij bent er beter in, alsjeblieft.' Een voorbeeld is de containerterminal in de Amsterdamse haven. Die had naar Rotterdam gemoeten."

CS: "Een ander voorbeeld zijn internationale juridische instituten. Die passen in Den Haag."

MGF: "En het internationale bedrijfsleven en de top van de zakelijke dienstverlening willen met hun hoofdkantoren in Amsterdam zitten. Dan moet de Rotterdamse burgemeester niet gaan ronselen voor hoofdkantoren."

CS: "Maar de top van het bedrijfsleven op het gebied van haven, transport en logistiek hoort in Rotterdam thuis. De afstanden tussen steden in de Randstad zijn toch klein."

West.: "Welke veranderingen zijn nodig om de metropoolregio's tot bloei te laten komen?"

CS: "De prestaties van het bedrijfsleven in de Randstad zijn indrukwekkend, maar het bestuur is amateuristisch. Er zijn te veel overheden die ieder vanuit een eigen visie opereren. Het komt regelmatig voor dat allerlei gemeenten en provincies ondernemers vragen of zij een vestiging willen openen in hun gebied. Flauwekul! De overheid moet voor een bedrijfsmatige aanpak kiezen. Stel een Raad van Bestuur voor de Randstad aan. De burgemeesters van de grote steden Rotterdam, Den Haag en Amsterdam kunnen lid worden, de voorzitter komt van buiten."

West.: "Wie?"

CS (denkt even na): "Ad Scheepbouwer."

West.: "De onlangs afgetreden topman van KPN."

CS: "De Raad van Bestuur bedenkt de strategie voor de gehele Randstad. Zij neemt de belangrijke beslissingen. De bestuurders zijn deskundig, technocraten. Natuurlijk

moeten ze democratisch gecontroleerd worden, maar vraag niet meer aan lokale bestuurders om de stad in te richten.”

MGF: “Ik ben ook voor een gemeenschappelijke visie, maar de kunst is een slagvaardige bestuurlijke structuur te vinden op Randstadniveau. Dat is niet zo eenvoudig. Minister Donner is met de staatkundige herindeling bezig. Dat is hem op het lijf geschreven.”

West.: “Wat zou er in die gemeenschappelijke visie moeten staan?”

CS: “Het topsectorenbeleid lijkt mij een goede basis voor een Randstadstrategie. Aan de hand van dit beleid kan de Raad van Bestuur de beperkte middelen alloceren.”

West.: “Het topsectorenbeleid wil de sterke sectoren in ons land verder versterken. Het kabinet heeft negen sectoren benoemd: agrofood, tuinbouw, high tech, energie, logistiek, creatieve industrie, life sciences, chemie en water. Op aandringen van Amsterdam is een tiende sector toegevoegd: hoofdkantoren, financiële dienstverlening.”

CS: “Negen is wel veel. Eigenlijk hebben we maar vier sectoren op wereldniveau: 1. haven, logistiek en transport, 2. agrofood en tuinbouw, 3. medische technologie en 4. watertechnologie.”

MGF: “Dan ontbreekt de zakelijke dienstverlening. Niet omdat ik zelf actief ben in die sector, maar de relevantie voor de totale economie is 24 procent van het Bruto Nationaal Product. De sector zorgt voor veel werkgelegenheid. En heeft een internationale uitstraling.”

CS: “Noem eens op...”

MFG: “We hebben hier een ING.”

CS: “Die hebben we toch verkwanseld! Net als de ABN-AMRO. De enige bank die we hebben is de Rabobank, de rest staat onder curatele. De financiële dienstverlening is als tiende sector toegevoegd vanuit de oude gedachte dat Amsterdam financieel centrum van de wereld is. Dat is onzin. Vijftien jaar geleden zaten we aan de top, nu niet meer.”

MFG: “De banken hebben een imago probleem, maar ING opereert internationaal. Het is zo gemakkelijk en typisch Nederlands om zo'n sector dan niet in je topsectorenbeleid op te nemen. Je moet de banken juist helpen. Als ze de financiering van innovatieve bedrijven weer op zich nemen, zal het imago snel verbeteren.”

CS: “Je moet wel investeren in die sectoren, daar zijn ze te belangrijk voor. Maar je beperkte extra middelen moet je daar inzetten waar je internationaal onderscheidend kan zijn. Dan valt de financiële sector af. New York, Londen en Frankfurt bepalen. Amsterdam staat helemaal niet meer op de kaart.”

West.: “Willen jullie als ondernemersvoorzitters een bijdrage leveren aan die gemeenschappelijke visie?”

MGF: “Rotterdam en Amsterdam hebben beide een Economic Development Board met vertegenwoordigers van de overheid, het bedrijfsleven en kennisinstututen.”

West.: “Als VNO-NCW-voorzitters hebben jullie zitting in de Board...”

MFG: “De Board brengt advies uit over de economische ontwikkeling van de metropoolregio. In Amsterdam willen we nog verder gaan en bij de Board beschikbare budgetten onderbrengen voor iconische projecten. De Amsterdamse en Rotterdamse Board zouden hun kennis moeten delen. Misschien kunnen we ook vanuit VNO-NCW West nadenken over de ontwikkeling van de Randstad. We kunnen als werkgeversvoorzitters ook samenwerking stimuleren, bijvoorbeeld tussen de Amsterdamse en Rotterdamse haven.”

West.: “Stel, je loopt in het jaar 2040 door je stad, wat hoop je dan dat er anders is?”

CS: “We hebben dan een efficiënt Randstadbestuur met een heldere strategie.”

MFG: “De Zuidas is af. Er zijn meer huizen en een betere infrastructuur in de metropool Amsterdam. We kunnen genieten van veel voorzieningen in de stad. En Rotterdam is onze buurman, waar we net zo trots op zijn.”

CS: “En er is een Randstadrail, een supersnel metroachtig net, waardoor mensen helemaal niet meer met de auto willen reizen.”

MFG: “Waardoor je op een vrije middag net zo gemakkelijk naar de Rotterdamse Kunsthal gaat als naar het Amsterdamse Nemo.”

West.: “Ook één voetbalclub, die door een vorstelijk Randstadbudget weer meespeelt in de top van Europa?”

CS en MFG: “Nee! Laat de lokale verschillen bestaan. Die zijn fantastisch.” ●